

PENSUMLISTER

Vår 2010

Frie emner

Årsstudium i histore

BA-studiet

HISTORIE

MA-studiet

HISTORIE

INSTITUTT FOR HISTORIE OG KLASSISKE FAG
DET HUMANISTISKE FAKULTET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
DRAGVOLL
N-7491 TRONDHEIM
TRYKT DESEMBER 2009

Pensumlister for BA og MA i Historie, årsstudium og frie emner

Emnene HIST1110, HIST1150, HIST1250 og HIST1505 er obligatoriske basisemner for de som ønsker å ta BA-graden eller et årsstudium i historie. De er også frittstående emner som kan inngå i andre utdanninger.

HIST21xx til og med AFR28xx kan enten brukes til påbyggingsemner til BA-graden i historie eller som frie emner uten å inngå i en historiefaglig utdanning, og uten å kreve avlagt eksamen i de obligatoriske emnene i historie på forhånd. Alle 15 eller 7,5 studiepoengsemmene er likevel utformet med tanke på at de skal kunne gi faglig progresjon i forhold til basisemnene, og forberede studentene på å gå videre til mastergrad. Både pensum, undervisning og eksamen vil bli lagt opp med disse to målene for øye. Det innebærer at studenter som ikke har basisemnene i historie, selv har ansvar for å skaffe seg nødvendig faglig grunnlag for de aktuelle påbyggingsemmene.

Mastergradsemmene, unntatt HIST3125, er åpne for alle som har en BA-grad, (ikke nødvendigvis i historie).

NB: Alle emnekoder som slutter på **0 er 15** studiepoengsemner, de som slutter på **5 er 7,5** studiepoengsemner.

All litteratur kan kjøpes hos Tapir. Dette gjelder også kompendier.

INNHold:	side
Perspektivemne	
HFEL0004: Retorikk (Merk at dette er et 7,5 stps emne)	3
Obligatoriske emner i BA og årsstudium og frie emner	
HIST1110: Oversikt over eldre historie fram til ca 1550	4
HIST1150: Oversikt over tidlig nytids historie 1550-1850	5
Påbyggingsemner i BA og årsstudium og frie emner	
HIST2155: Musikk og politikk i middelalderen	6
HIST2165: Kongemakt og stat i den norrøne verden	8
HIST2305: Arbeid og daglegliv 1800-2000	10
HIST2515: Fra Leonardo til Internett.- en innføring i teknologihistorie	11
KULMI2710: Lokalhistorie	12
HIST2810: Stormaktspolitikk etter 1900	14
EUR2910: Den europeiske integrasjonsprosessen	15
Masteremner	
HIST3205: Folkemord, menneskeretter og historie	17
HIST3225: Arbeidshistorie frå forrige århundre	18
HIST3345: Bosetning og jordeiendom i Norge ca 1200-1600	19
HIST3365: Krig i den moderne verden	21
HIST3375: Komparativ kolonialisme ca 1850 til ca 1960	22
HIST3405: Makt, musikk og ritualer: kunstens rolle i politisk kommunikasjon 800-1500	23

HFEL0004: Retorikk

Emneansvarlig: Inger Louise Forselv

Retorikken er læra om talekunsten. Den gir råd om korleis vi bør ordlegge oss for å fange dei andres interesse for det vi har å seie, og for å kunne overtyde dei med våre argument. Retorikken oppsto i antikkens Athen, der talekunsten var ein føresetnad for at det demokratiske statstyret kunne vekse fram. I dag er all skriftleg og munnleg språkbruk medvete eller umedvete prega av retorikkens reglar. Særleg utnyttar moderne medium som aviser, radio og fjernsyn retorikkens innsikter, og i studiet av reklame, nyheitsformidling og alle former for politisk kommunikasjon er retorikken grunnleggande.

Pensum	sider
<i>Antikken</i>	
<u>Sekundærttekster</u>	
Andersen, Ø., <i>I retorikkens hage</i> , Oslo 1995; kap. 2, 3, 5 og 7	117
Ong, W. J., <i>Muntlig och skriftlig kultur: teknologiseringen av ordet</i> , Göteborg 1990, kap. 3 og 4	93
<u>Primærttekster:</u>	
Aristoteles, <i>Retorikken</i> , oversatt av T. Hastrup, København 1991, utdrag av 1., 2. og 3. bok	50
Lysias, <i>Forsvarstale i saken om drapet på Eratosthenes</i>	10
Cicero, <i>1. tale mot Catilina</i>	<u>15</u>
Totalt sideantall for antikken:	285
<i>Nyere tid</i>	
<u>Sekundærttekster:</u>	
Ong, W. J., <i>Muntlig och skriftlig kultur: teknologiseringen av ordet</i> , Göteborg 1990, kap. 5, 6 og 7	97
Johansen, Anders, <i>Talerens troverdighet, tekniske og kulturelle betingelser for politisk retorikk</i> , Universitetsforlaget, Oslo 2002: 28-61 og 110-157	67
<u>Primærttekster:</u>	
Lennart Hellspång: Retoriken och den moderna vetenskapen i Kurt Johannesson (red.): <i>Vetenskap och retorik</i> , Stockholm 2001: 13-29	15
Jørgen Holmgaard: Den moderne videnskabs retorikk i Kurt Johannesson (red.): <i>Vetenskap och retorik</i> , Stockholm 2001: 56-74	18.
Roland Barthes. Bildets retorik i R. Barthes: <i>I tagnets tid</i> , utvalgte artikler og essays, overs. Av Knut Stene-Johansen, Pax, Oslo 1994: 22-36	12.
Samt et utvalg av aktuelle ”retoriske cases”, dvs. politiske taler, reklame, velkomsttaler etc.	<u>21</u>
Totalt sideantall for nyere tid:	230

HIST1110: Oversikt over eldre historie fram til ca. 1550

Emneansvarlig: Steinar Imsen

Emnet gir en grunnleggende innføring i utviklingslinjer og sentrale historiske problemer i europeisk historie fra Romerrikets tid og fram til midten av 1500-tallet, da middelalderens universelle keiserdømme ble avviklet og den kirkesplittelsen som ble innledet omkring 1520 festnet seg. Oversikten vil også omfatte norsk historie fra vikingtiden av (ca. 800 e. kr.). Sentrale temaer vil være den politiske og kulturelle arven fra Roma og dannelsen av en egen "europeisk" sivilisasjon i tidlig middelalder (til ca. år 1000), den universelle latinske kirkens historie, europeiske statsdannelser i høymiddelalderen (ca. 1100-1300) og det moderne gjennombruddet i seinmiddelalderen (ca. 1350-1550). Disse politiske og kulturelle utviklingstrekkene vil igjen ses mot den befolkningsmessige og økonomiske utviklingen i perioden.

Pensum

antall sider

Erik Christiansen: *Romersk historie*, Århus 2002

Sverre Bagge: *Europa tar form*, Oslo 2005

Steinar Imsen: *Europa 1300-1550*, Oslo 2002

O.G. Moseng m. fl.: *Norsk historie 750-1537*, Oslo 2007

O.G. Moseng m. fl.: *Norsk historie 1537-1814*, Oslo 2003: 21-57

HIST1150: Oversikt over tidlig nytids historie 1550-1850

Emneansvarlig: Magne Njåstad

Emnet gir en grunnleggende innføring i utviklingslinjer og sentrale historiske problemer i perioden 1550-1850. Emnet vil legge vekt på å se norsk, nasjonal og global historie i sammenheng, i en tid da menneskenes geografiske horisont ble utvidet. Emnet vil strekke seg fra virkningene av reformasjon og europeisk ekspansjon på 1500-tallet til den industrielle revolusjon og de politiske revolusjoner på 1700-1800-tallet, og vil legge vekt på å se de ulike sider av samfunnslivet i sammenheng.

Pensum	antall sider
Norsk og nordisk historie	
Moseng/Opsahl/Pettersen/ Sandmo: Norsk historie 1537-1814: 58-383	326
Aschehougs Norgeshistorie, bd. 7 (Dyrvik): 192-229	38
Aschehougs Norgeshistorie, bd. 8 (Seip): 12-75	64
Blom/Sogner: Med kjønnsperspektiv på norsk historie (del 2 Sandvik): 85-134	50
Ståle Dyrvik: Året 1814	113
Harald Gustafsson: Nordens historia; 95-204	<u>106</u>
Sum	697
 <i>Alternativ til Moseng/Opsahl/Pettersen/Sandmo:</i>	
Ersland/Sandvik, Norsk historie 1300-1625, kap. 7-9: 169-247	80
Ståle Dyrvik. Norsk historie 1625-1814	258
 Verdenshistorie	
Palmer et.al. kap. 3-11	384
McNeill, J.R. og William McNeill: <i>The Human Web: A Bird's-Eye View of World History</i> , 2003, kap. 6-7: 155-267	113
Sølvi Sogner: <i>Kvinnen i den vestlige verden fra år 1500 til i dag</i> , 2005: 15-172	158
Thomas J. Misa: <i>Leonardo to the Internet; Technology & culture From the renaissance to the present</i> , 2004, kap. 2-3: 33-96	<u>64</u>
Sum	719
 Totalt	1416

HIST2155: Musikk og politikk i middelalderen

Emneansvarlig: Roman Hankeln

Musikkhistorien i middelalderen gir en god mulighet til å undersøke forholdet mellom politisk makt og kulturelle aktiviteter på denne tida. Seminaret gir en oversikt over samspillet mellom kirkelige og ”statlige” institusjoner og enkelte kulturskapende personer og forsøker også å gi et svar på spørsmålet hvilken betydning kirkelige musikk hadde i den politiske virkeligheten i middelalderen.

Pensum

antall sider

I tillegg er det en del musikk som er lyttepensum, og som finnes og kan høres ved Senter for middelalderstudier. Pensum består av vitenskapelige artikler og utvalgte kapitler fra relevante bøker. I tillegg kommer arbeidsmaterialer og skjemaer (legges ut på it=s learning).

- Blackburn, Bonnie J., >Masses based on popular songs and solmisation syllables=, Sherr, R. (ed.), *The Josquin Companion*, Oxford 2001, 51–62. 12
- Dillon, Emma, >The profile of Philip V in the Music of Fauvel=, Bent, Margaret / Wathey, Andrew (ed.), *Fauvel studies. Allegory, chronicle, music, and image in Paris*, Bibliothèque Nationale de France MS Français 146, Oxford 1998, 215–231. 17
- Fenlon, Iain, >Patronage, Music, and Liturgy in Renaissance Mantua=, Kelly, Thomas Forrest (ed.), *Plainsong in the age of polyphony*, Cambridge 1992 (Cambridge Studies in performance practice, 2), 209–235. 27
- Gaposchkin, Cecilia, >Political Ideas in Liturgical Offices of Saint Louis=, Hankeln, Roman (ed.), *Political plainchant? Music, Text and Historical context of Medieval Saints= Offices*, Ottawa, Canada 2009 (Musicological Studies, 111), 59–80. 22
- Hankeln, Roman, >Ars musica / ars sacra / ars politica. Questions about the representation of political power in the offices of St Henry II.=, Hiley, David (ed.), *Ars musica, musica sacra*, Tutzing 2007 (Regensburger Studien zur Musikgeschichte, 4), 19–27. 12
- Hansen, Finn Egeland, ... in: *Gads Musikhistorie*, København 1990, 16–28 (Gregorianikk), 76–78 (1300-tallet), 84–86 (isorytmisk motett), 103–105 (renessanse), 110–112 (Dufay), 117–118 (Josquin), 121–123 (Josquins messer). 30
- Iversen, Gunilla, >Transforming a Viking into a Saint: the Divine Office of St. Olav=, Fassler, Margot E./Baltzer, Rebecca A. (ed.), *The Divine Office in the Latin Middle Ages: Methodology and Source Studies, Regional Developments, Hagiography*, Oxford 2000, 401–429. 29
- Kauffmann, Martin, >Satire, pictorial genre and the illustrations in BN fr. 146=, Bent, Margaret / Wathey, Andrew (ed.), *Fauvel studies. Allegory, chronicle, music, and image in Paris*, Bibliothèque Nationale de France MS Français 146, Oxford: Clarendon Press 1998, 285–305. 21
- Krötzl, Christian, >Den nordiska pilgrimskulturen under medeltiden=, Lars Rumar (ed.), *Helgonet i Nidaros. Olavskult och kristnande i Norden*, Stockholm 1997, 141–60. 20
- Ledang, Ola Kai, >From Galdr to Paternoster – Norse and Christian Music Practices in Snorri=s Heimskringla=, Dybdahl, A. / Ledang, O. K. / Petersen, N. H. (ed.), *Gregorian Chant and Medieval Music*, Trondheim 1997, 85–106. 22
- Lockwood, Lewis, “Aspects of the L’homme armé tradition”, *Proceedings of the Royal Musical Association* 100, 1973–1974, Les s. 97–107, 116–122. JSTOR 11
- Lockwood, Lewis, >Strategies of music patronage in the fifteenth century: the

Cappella of Ercole I d'Este=, Fenlon, Iain (ed.), Music in medieval and early modern Europe: patronage, sources, and texts, Cambridge 1981, 227–248.	22
Lundkvist, Sven, >Sankt Olavskultens bakgrund i den europeiska pilgrimskulturen=, Lars Rumar (ed.), Helgonet i Nidaros. Olavskult och kristnande I Norden, Stockholm 1997, 161–171.	11
Prizer, William F., >North Italian Courts=, Fenlon, Iain (ed.), The Renaissance: from the 1470s to the End of the 16th Century, Basingstoke 1989, (Man and music, 2), 133–155.	23
Rankin, Susan, >Carolingian music=, Rosamond McKitterick, Carolingian Culture: Emulation and innovation, Cambridge 1994, 274–292.	19
Reynolds, Christopher, >Rome: a City of Rich Contrast=, The Renaissance: from the 1470s to the End of the 16th Century, Basingstoke 1989 (Man and music, 2), 63–73	11
Tacconi, Marica S., >The Cathedral and its Service Books=, Tacconi, Marica S., Cathedral and civic ritual in late medieval and Renaissance Florence: the service books of Santa Maria del Fiore, Cambridge 2005 (Cambridge studies in palaeography and codicology, 12), 8–42.	3
Wright, Craig, >The shape of the liturgy in the Late Middle Ages=, Wright, Craig, Music and ceremony at Notre Dame of Paris 500 – 1550, Cambridge 1989, 98–139.	42
Wright, Craig, >The Carolingian Laudes regiae=, Wright, Craig, Music and ceremony ..., 198–206.	7
Wright, Craig, >The coronation of Henry VI of England at Notre Dame=, Wright, C., Music and ceremony Y, 206–217.	12
Wright, Craig, >Antoine Brumel and Patronage at Paris=, Fenlon, Iain (ed.), Music in medieval and early modern Europe: patronage, sources, and texts, Cambridge 1981, 37–60.	24
Wright, Craig, >Dufay=s ANuper rosarum flores@, King Solomon=s Temple, and the Veneration of the Virgin=, Journal of the American Musicological Society 47, 1994, 395–441. JSTOR	<u>47</u>
Sidetall:	472

HIST2165: Kongemakt og stat i den norrøne verden.

Emneansvarlig: Randi Wærdahl

Overordnet tema for dette emnet er den norske kongemaktens forbindelser til de norrøne øysamfunnene i vest og sørvest (Island, Grønland, Færøyene, Shetland, Orknøyene, Hebridene og Man) ca. 800-1350. Vi skal fokusere på den norske statsdannelsesprosessens konsekvenser for disse øysamfunnene og drøfte hva slags stat det norske kongeriket ble i løpet av høymiddelalderen.

Pensm	antall sidet
Bok	
Sigurðsson, Jón Viðar, Det norrøne samfunnet. Vikingen, kongen, erkebiskopen og bonden, Oslo 2008	286
Kompendium	
<i>Oversikt</i>	
Bjørge, Narve. "800-1536. Makt – og avmakt", Kap 1 og 2, Del 1 i N. Bjørge m.fl., Norsk utenrikspolitikk historie 1. Selvstendighet og union, Oslo 1995: 19-95	76
Thomson, William P.L, The New History of Orkney, Edinburgh 2001, kp. 2-3: 24-55 og kp. 8-10: 113-148	68
Wærdahl, Randi B., "The Norwegian Realm and the Norse world: A Historiographic approach", in S. Imsem (ed) Between Britain and the Baltic Sea. The kingdom of Norway and the Norse world in the Middle Ages (kommer 2010)	20
<i>Vikingenes ekspansjon: grunnlaget</i>	
Woolf, Alex, From Pictland to Alba 789-1070, b. 2 i serien The New Edinburgh History of Scotland, Edinburgh 2007; kp 1: 41-67 og kp 7: 275-311	62
Andersen, Per Sveaas, "Nordisk innvandring, bosetning og samfunnsdannelse på Isle of Man i middelalderen", Collegium Mediaevale (CM), vol. 8 (1996): 5-50	45
Wærdahl, Randi B., Norges konges rike og hans skattland. Kongemakt og statsutvikling i den norrøne verden i middelalderen, dr.art. avhandling, NTNU 2006: kp 2	20
<i>Magnus Berrføtt i vesterled: rikssamlingens konsekvenser</i>	
Magnus Berrføtt's saga, Hødnebo og Magerøy (red.) Norges kongesagaer 2, Oslo 1979: 225-239	14
Orknøyingenenes saga, overs. Anne Holtmark, Oslo 1970: kp 37-43: 67-73	6
Power, Rosemary, "Magnus Barelegs' Expeditions to the West", Scottish Historical Review (SHR), vol. 65 (1986)	20
Power, Rosemary, "The Death of Magnus Barelegs", SHR vol. 73 (1994)	20
Storm, Gustav, "Magnus Barfods Vesterhavstog", Historisk tidsskrift 7 (1882): 1-20	20
<i>Konflikten med Skottland 1263-66: i skjæringspunktet mellom to kongedømmer</i>	
Håkon Håkonssons saga, Hødnebo og Magerøy (red.) Norges kongesagaer 4, Oslo 1979: kp 314-331: 317-339	22
Treaty of Perth, original og oversettelse etter Norske middelalderdokumenter (NMD), S. Bagge, S.H. Smedsdal og K. Helle (utg.), Universitetsforlaget 1973	5
Cowan, Edward J., "Norwegian Sunset – Scottish Dawn: Hakon IV and Alexander III", i N.H. Reid (ed.) Scotland in the Reign of Alexander III 1249-1286,	

Edinburgh 1990: 103-131	28
Lustig, Richard I., "The Treaty of Perth: a re-examination", SHR vol. 63 (1978/79): 35-57	22
Imsen, Steinar, "The Scottish-Norwegian border in the Middle Ages", i A. Woolf (ed) Scandinavian Scotland – Twenty Years After, St Andrews 2009: 9-29	10
<i>Shetland 1299 og 1307, statsdannelsens konsekvenser</i>	
Diplomatarium Norvegicum b. I, 89 (1299) og 109 (1307) og oversettelser fra NMD og Diplomatarium Orcadense et Hialtlandense I (Orkney and Shetland Records)	4
Crawford, Barbara E., "The Historical and Archaeological Background to the Papa Stour Project", CM vol. 15 (2002): 14-35	21
Helle, Knut, "Thorvald Thoresson and the Political and Administrative Circumstances in Norway in 1299", CM vol. 15 (2002): 45-58	13
Imsen, Steinar, "Tingwall and Local Community Power in Shetland during the Reign of Håkon Magnusson, Duke and King", CM vol. 15 (2002): 59-79	20
Lunden, Kåre, "Systemannen Torvald Toresson mot husfrue Bjørg i Kollavåg i 1307", ' CM vol. 16 (2003): 303-316	13
	Sum ca 840

HIST2305: Arbeid og daglegliv 1800 - 2000

Emneansvarlig: Ingar Kaldal

Dette emnet vil gje ei historisk innføring i utvalde tema frå det folk har fylt sine liv med mest gjennom alle tider, arbeid og daglegliv. Målet er å rette eit kulturhistorisk blikk mot korleis desse felta har gjennomgått forandringar på fleire plan i løpet av dei siste to hundreåra, med blant anna industri, byvekst, massekommunikasjon og nye familiemønster. Og kanskje har arbeid og daglegliv gjennomgått enda meir grunnleggande forandringar i dei siste femti åra enn sidan industrialiseringa starta?

Titlar merka med * blir trykt i eit kompendium som blir å få kjøpt på Tapir.

Lesetips: start med å les boka til Sogner/Telste om tenestejentene.

(I bøker med stor mengde illustrasjonar er sidetalssummen redusert noe på grunn av dette.).

Pensum

antall sider

Sølvi Sogner og Kari Telste.: <i>Ut og søkje teneste. Historia om tenestejentene.</i> Oslo 2005: 6-167	160
*Edvard Bull. <i>Arbeidermiljø under det industrielle gjennombrud</i> , Oslo 1972: 18-114	96
*Ingar Kaldal: <i>Veit og gate. Daglegliv i Midtbyen i Trondheim 1880-1950</i> , Oslo 1997 (og Nr 43 i Skriftserie for Institutt for historie og klassiske fag, NTNU, 2004 – sidetala er dei same i dei to bøkene). S. 13-30, 53-85, 123-194, 400-452	150
*Knut Kjeldstadli: <i>Oslo bys historie. Bind 4. Den delte byen. Fra 1900 til 1948</i> , Oslo 1990: 29-92 , 97-103	60
*Knut Kjeldstadli: <i>Et splittet samfunn. Aschehougs Norges historie. Bind 10</i> , Oslo 1994: 94-128	30
*Øyvind Bjørnson: <i>På klassekampens grunn. Arbeiderbevegelsens historie i Norge.</i> <i>Bind 2</i> , Oslo 1990.:19-124	105
*Paul Tage Halberg: <i>Den stolte sliter</i> , Oslo 1993: 15-34, 207-242, 348-391	60
*Dagfinn Slettan (red.): <i>Bondesamfunn i oppløsning? Trønderske</i> <i>bondesamfunn 1930-1980</i> . Lesja 1989: 9-26	20
*Richard Florida: <i>The Rise of the Creative Class</i> , New York 2002: 1-17	17
*Patrick Joyce: Introduction. I: Patrick Joyce (red.). <i>Class</i> . Oxford 1995, 3-16	13
*Miri Rubin: What is Cultural History Now? I: David Cannadine (red.). <i>What is History Now?</i> New York 2002: 80-94	14
Kjelder (arbeidslivsminner frå Norge og andre land – vil bli delt ut i førelesingane)	<u>25</u>
	750

HIST2515: Fra Leonardo til Internett - en innføring i teknologihistorie

Emneansvarlig: Håkon W. Andersen

Kurset går igjennom utvalgte historiske perioder og kulturer med vekt på å forstå og forklare teknologiens rolle og endringskraft. Vi starter i renessansens Italia hos Leonardo da Vinci, fortsetter til de opprørske nederlandske republikker og deres verdensherredømme på sjøen. Videre til England og industrialismen. Imperiet, India og koloni-teknologier knytter vi til 1800-tallets globalisering. Til slutt samles trådene om Tyskland og elektro/kjemiske storkonsern og den amerikanske masseproduksjonen, atombomben og datautviklingen. Vi runder av med dagens globaliseringsteknologier: Internett, containeren og McDonalds. I kurset blir det lagt vekt på å forstå teknologi som kulturelle uttrykk, som form og som funksjon; som kunst og som redskap. Om været er godt vil vi også gjennomføre en ekskursjon: på historisk sykkeltur til teknologiens Europa, eksemplifisert ved Trondheim

Pensum	antall sider
Sundin, Bosse: <i>Den kupade handen. Människan och tekniken</i> , Stockholm. Carlsson Bokförlag 1994, kap V tom kap XI: 90 - 293	204
Andersen, Håkon W. m.fl.: <i>Fabrikken</i> , Oslo: Spartacus/ Scandinavian Academic Press, 2004. Kap 2,3,4 og 5 (s.48-145); kap 8 og 9 (s. 224-249) kap18,19, 20 og 21 (s.416-513)	222
David Edgerton: <i>The shock of the old. Technology and global history since 1900</i>	200
Eget kompendium i HIST 2515 med artikler av Paul Josephson, Sverker Sörlin, Jon-Arild Johansen, Håkon W. Andersen m fl. Selges i Tapir	150
Sum	776

Misa, Thomas: *Leonardo to the Internet* Baltimore: Johns Hopkins Univ. Press 2004. Boken finnes og som Google book:

http://books.google.com/books?id=2uc3H146uckC&printsec=frontcover&hl=no&source=gbs_v2_summary_r&cad=0#v=onepage&q=&f=false

Denne boka er pensum i HIST1150 og HIST1250 (basisemnene for historie) og må regnes som kjent. De som ikke har lest denne før må gjøre det til dette kurset.

KULMI2710: Lokalhistorie

Emneansvarlig: Ida Bull

Emnet gir en innføring i lokalsamfunnsstudier og i lokalhistorisk arbeid slik det drives i Norge. Det gis en innføring i arbeid med arkiver og kilder som vanligvis brukes i lokalhistoriske studier og vi ser på hvordan ulike lokalhistoriske enheter kan studeres: familien eller husholdet som samfunnets minste enhet, bygdesamfunnet, byen og regionen. Vi ser også på lokalhistoriens forhold til globalisering.

Pensum	antall sider
Lokalhistorie som fag	
Aud Mikkelsen Tretvik: <i>Lokal- og regionalhistorie</i> , Samlaget 2004	117
Ola Alsvik: <i>Lokalhistorie i Norge</i>	
http://www.lokalhistorie.no/kilder_litteratur/publ/artikler/lokhist.html	7
Liv Marthinsen: "Norsk lokalhistorie etter 1970 – tradisjon og fornyelse" og Harald Winge: "Hvordan kan lokalhistorie være byggesteiner for rikshistorie?" , begge i Else Braut (red.): <i>Blikk på lokalhistorie</i> , Norsk lokalhistorisk institutt, Oslo 1997. http://lokalhistorie.no/nli/blikk/blikk.html	24
*Ingar Kaldal: "Blikk på lokalhistorie", i <i>Sted, tilhørighet og lokalhistorisk forskning : lokalhistoriens form og funksjon i det 21. århundre</i> , redigert av Knut Sprauten. NLI, 2007. (Skrifter fra NLI ; 44).	20
*Arnfinn Kjelland: "Norsk lokalhistorie og "nyare" mikrohistorie", <i>Heimen</i> 3/2009.	16.
Til sammen	184
Familien som samfunnets minste enhet	
Sølvi Sogner (red.): <i>I gode og vonde dager</i> , Samlaget 2003	260
Ståle Dyrvik: <i>Den demografiske overgangen</i> , Samlaget 2004	130
Til sammen	390
Bygde- og byhistorie	
Reidar Almås og Brynjulv Gjerdåker: <i>Norwegian agricultural history</i> , Tapir 2003, s. 159-352	194
*Jan Eivind Myhre: "Moderne byhistorie. Noen perspektiver" og Finn-Einar Eliassen: "Norske byer 1500-1800: identifikasjon, avgrensning, funksjoner", begge i <i>Heimen</i> 3/1987, s. 130-151	22
Hals, Harald (red.): <i>Kommunalt selvstyre i Sør-Trøndelag 150 år; 1837-1987: 5-62</i>	58
Knut Mykland: <i>Trondheim historie</i> , 1996, utdrag	50
Valgfri bygdebok, utdrag	50
Til sammen	374
Regionhistorie	
*Harald Winge: "Regions and regional history in Norway", i: Finn-Einar Eliassen m.fl. (red.): <i>Regional integration in early modern Scandinavia: 41-55</i>	14
*Ida Bull: "Regionhistorie og regional identitetsbygging, i: <i>Heimen</i> 2006	10
*Ida Bull "Redaksjonelt forord", <i>Trøndelags historie</i> , bd. 1, 2005	2
*Knut Helle: "Innleiing", <i>Vestlandets historie</i> , bd. 1, Bergen 2006: 11-25	10
Trøndelags historie, 2005, utdrag	100
Til sammen	136

Lokalhistorie og verden

Knut Kjeldstadli: "Bufaste og nykommere – innflyttere og innvandrere i norske lokalsamfunn", i Ola Alsvik (red.): <i>Kultur møter</i> , Norsk lokalhistorisk institutt, Oslo 2004. http://www.lokalhistorie.no/nli/kultur/kultur.html	19
Artikler av Telste, Hutchison, Hutchinson, Bull i <i>Heimen</i> nr 4/2009, ca. 50	70

Kilder

Nils Johan Stoa og Per-Øivind Sandberg: <i>Våre røtter</i> , <i>Skiftene som kilder</i> , Norsk lokalhistorisk institutt, 1996. Artikler av Harald Winge, Ståle Dyrvik http://www.lokalhistorie.no/nli/ssk/ssk.html	ca. 200
<i>Tingboka som kilde</i> , Norsk lokalhistorisk institutt 1991 Artikler av Sølvi Sogner, Hans Eyvind Næss http://www.lokalhistorie.no/nli/tsk/tsk.html	43
*Dagfinn Slettan: "Innsamling av munnlege kjelder", <i>Heimen</i> 3/1989	40
*Anna Jorunn Avdem: "Korleis kan munnlege kjelder utfylle det skriftlege materialet?", <i>Heimen</i> 3/1989	10
*Dagfinn Slettan: "Det fortalte livet", <i>Heimen</i> 1/1997	7
	<u>10</u>
	Til sammen 310

Totalt ca. 1464

Artikler merket med * vil bli gjort tilgjengelige i kompendium.

Kjennskap til håndbøker som:

- Knut Johannessen et. al.: *Håndbok for Riksarkivet*, 1992, <http://www.arkivverket.no/arkivverket/publikasjoner/nett/handbok-ra.html>
- Liv Mykland: *Håndbok for brukere av statsarkivene*, 2005
- Alf Kiil: *Arkivkunnskap: Statsarkiva*, 1969 (eller senere utg).
- Mykland/ Masdalen: *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap. Kommunene*, 1987
- Vilhelm Lange et. al.: *Privatarkiver*, 2001
- Knut Johannessen: *Den glemte skriften. Gotisk håndskrift i Norge*, 2007

Kjennskap til lokalhistoriske ressurser på internett

HIST2810: Stormaktspolitikk etter 1900

Emneansvarlig: Tore T. Petersen

Innføring i forholdet mellom stormaktene fra 1900 og frem til i dag med særlig vekt på tysklandsproblemet frem til 1945 og den kalde krigen og USAs utenrikspolitikk etter 1945. I tillegg omhandler kurset Storbritannias internasjonale stilling på 1900-tallet, og konflikter i Midt Østen, Vietnam og det fjerne Østen i et stormaktsperspektiv.

Pensum	antall sider
Joseph S. Nye, Jr., <i>Understanding International Conflicts: An Introduction to Theory and History</i> , New York 2007	255
Henry Kissinger, <i>Diplomacy</i> , New York 1994: 17-55 og 168-ut boka	ca 720
Vladislav Zubok og Constantine Pleshakov, <i>Inside the Kremlin Cold War</i> , London 1996	282
Warren I. Cohen: <i>America's Failing Empire: U.S. Foreign Relations since the Cold War</i> , Oxford 2005	186
David Reynolds, <i>Britannia Overruled: British Policy & World Power in the 20th Century</i> , London 1991: 1-234	<u>234</u>
De fleste bøkene finnes i paperback, men da med annet utgivelsesår enn det som står på pensumlisten.	

Til sammen: 1677

EUR2910: Den europeiske integrasjonsprosessen

Emneansvarlig: Lise Rye

Hvordan kan framveksten av Den europeiske union (EU) forklares? Hvorfor har konsoliderte nasjonalstater, som har kjempet i verdenskriger for å forsvare sin suverenitet, valgt å avstå politisk suverenitet til EUs institusjoner? Kursets hovedmålsetting er å gi forståelse for dannelsen og utviklingen av Den europeiske union. Dette gjøres gjennom å studere betingelsene for integrasjon på tre ulike plan: det innenrikspolitiske, det europeiske og det internasjonale. Kurset setter ideen om et forent Europa i et langt historisk perspektiv, men har sitt hovedfokus på perioden etter 2.verdenskrig.

Pensum	antall sider
Dinan, Desmond: <i>Europe recast: a history of European Union</i> , Basingstoke 2004	373
Geddes, Andrew: <i>The European Union and British Politics</i> , Palgrave Macmillan, 2004	252
Geir Lundestad, "Empire" by integration: <i>the United States and European integration, 1945 – 1997</i> , Oxford: Oxford University Press 1998	169
Mazower, Mark, <i>Dark Continent. Europe's Twentieth Century</i> , New York (Vintage Books), 200	496

Kompendium

Wurm, Clemens: "Early European Integration as a Research Field: Perspectives, Debates, Problems", Wurm, C. (red.): <i>Western Europe and Germany. The beginnings of European Integration 1945-60</i> , Oxford 1995(Berg Publishers): 9-26	18
Stirk, Peter: "Between Pan-Europa and Mitteleuropa: 1914-39", Stirk, Peter M. R., <i>A History of European Integration since 1914</i> , London (Pinter) 1996: 18-50	32
Hogan, Michael J.: <i>The Marshall Plan. America, Britain and the reconstruction of Western Europe, 1947-1952</i> , Cambridge University Press 1987, "Conclusion: America made the European way": 427-445	18
Milward, Alan S.: "Was the Marshall Plan Necessary?", <i>Diplomatic History</i> , vol 13. No. 2, 1989: 231-253	22
Duchêne, François: Jean Monnet. The First Statesman of Interdependence, W.W. Norton & Company 1994, Chapter 13, "Transforming Leader": 390-410	21
Milward, Alan S.: <i>The European Rescue of the Nation -State</i> , 2 nd edition, London 2000 (Routledge), Chapter 6, "The lives and teachings of the European saints": 318-344	26
Ludlow, N. Piers: "Challenging French Leadership in Europe: Germany, Italy, the Netherlands and the Outbreak of the Empty Chair Crisis of 1965-66", <i>Contemporary European History</i> 1999,8, 2 , s 231-248	18
Harryvan, Anjo G. og van der Harst, Jan: "For once a United Front. The Netherlands and the "Empty Chair" Crisis of the Mid-1960s", Loth, W. (red.), <i>Crises and Compromises: The European project 1963-1969</i> , Baden-Baden 2001 (Nomos Verlag): 173-191	19
Olesen, Thorsten B.: "Choosing or Refuting Europe? The Nordic Countries and European Integration, 1945-2000", <i>Scandinavian Journal of History</i> 2000, 25: 1,: 147-168	22
Ingebritsen, Christine: <i>The Nordic States and European Unit , Itacha 1998 (Cornell University Press)</i> , Chapter One, "The Nordics and European Integration": 3-25	23

Neumann, Iver B.: "This little piggy stayed at home. Why Norway is not a member of the EU", Wæver, O. og Hansen, L., *European Integration and National Identity: The Challenge of the Nordic States*, London 2002 (Routledge): 88-129 41
Tilsammen: 1548

HIST3205: Folkemord, menneskeretter og historie

Emneansvarlig: Sverre Stangeland

Folkemord og menneskerettsproblem kan studerast ut frå tradisjonell historiefagleg synsvinkel med sikte på å finne fram til kva som eigentleg skjedde og kvifor. Dette er utgangspunktet for kurset. Men om ein går tettare inn i forklaringane på hendingar ein studerer, vil ein fort finne at forståingar og tolkingar av historia har spela ei viktig rolle både for å motivere og rettferdiggjere overgrep. Fortolkingar av tidlegare folkemord har også vore viktige element i legitimering av seinare politisk praksis. Eit hovfokus i kurset vil bli lagt på bruken av historia i slike samanhengar.

Pensum	antall sider
Kristian Gerner og Klas-Göran Karlsson, <i>Folkmordens historia</i> , Atlantis, Stockholm, 2005	384
Browning, Christopher R. <i>The Origins of the Final Solution. The Evolution of Nazi Jewish Policy, September 1939 – March 1942</i> . Lincoln: University of Nebraska Press, 2007: 169-308, 352-373, 398-423	188
Taner Akçam. <i>A Shameful Act. The Armenian Genocide and the Question of Turkish Responsibility</i> . London: Constable&Robinson, 2007: 22 -211	<u>190</u>
Til sammen	762

HIST3225: Arbeidshistorie frå forrige århundre

Emneansvarlig: Ingar Kaldal

Til [heimeside for Ingar Kaldal](#)

Formålet med emnet er todelt: 1. Gi innsikt i noen trekk ved historiske forhold innanfor utvalde arbeidsarenaer på 1900-talet. 2. Gi trening i å reflektere kritisk over korleis historiske studiar av arbeid kan gjerast, og korleis ulike perspektiv og analysemåter får fram ulike aspekt ved arbeidet og arbeidets historie. Delar av undervisninga vil bli gjort som seminar der studentane får gjere sine eigne refleksjonar over pensum. Av innlegg i diskusjonen om århundrets arbeidsliv, som vil bli teke opp til diskusjon, kan nemnast Charlie Chaplin sin film frå 1936, *Modern Times*, som harselerer over korleis han meinte det gjekk med både arbeid og menneske i den moderne industrien.

* Finst som bok som kan kjøpast eller lånast på bibliotek. Resten vil bli samla i kompendium.

Pensum	antall siser
*Richard Sennett: <i>The Corrosion of Character. The Personal Consequences of Work in the New Capitalism</i> . New York/London 1998. Boka er også utgitt på dansk, svensk og norsk (søk Bibsys).	Ca 135
*Anna Jorunn Avdem. <i>Husmorparadiset</i> . Oslo 2001. S. 8-158. (red. pga bilder)	110
*Bjørnhaug, Bjørnson m.fl. (red). <i>I rettferdighetens navn. LO i 100 år</i> . Oslo 2000: 9-176.	165
*Øyvind Bjørnson. Kamp og krise: framveksten av et organisert arbeidsliv privat og offentlig sektor 1900-1940. I: J. Heiret m.fl.(red.). <i>Arbeidsliv, historie og samfunn</i> . Oslo 2003: 45-108.	63
Samla i kompendium:	
E. P. Thompson. Time, Work-Discipline, and Industrial Capitalism. I: <i>Past & Present No 38/1967</i> .	40
Knut Kjeldstadli. <i>Jerntid. Fabrikkssystem og arbeidere ved Cristiania Spigerverk og Kværner Brug fra omlag 1890 til 1940</i> . Oslo 1989. S. 17-41, 63-138.	100
Ingar Kaldal. <i>Arbeid og miljø ved Follafooss tresliper i Ranheim papirfabrikk 1920-1970</i> . Trondheim 1994. S. 18-92, 108-128, 196-201, 403-423, 432-449.	136
Ingar Kaldal: Skog, Arbeid og dagligliv i kvinners og menns fortellinger fra Trysil og Nord-Värmland etter 1920. I Kaldal m.fl. (red.). <i>Skogsliv. Kulturella processer i nordiska skogsbygder</i> . Lund 2000. S. 85-117.	<u>32</u>
Til sammen	781

HIST 3345: Bosetning og jordeiendom i Norge ca. 1200-1660

Emneansvarlig: Audun Dybdahl

Kurset vil ha to hovedtemaer, nemlig jordeiendomsforhold og bosetningshistorie, begge temaer vil bli behandlet med utgangspunkt i den såkalte retrospektive metode. Når det gjelder jordeiendomsforholdene i middelalderen, har det i de senere år hevet seg kritiske røster til den klassiske regressive forskningen. Dels er det påvist betydelige endringer fra senmiddelalderen til midten av 1600-tallet, dels har enkelte forskere kommet til at innslaget av leilendinger var betydelig allerede før kristendommens gjennombrudd. Innenfor bosetningshistorien vil det bli lagt vekt på gi innsikt i hvordan man kan studere bosetningsutviklingen innenfor et geografisk område med etablering av høymiddelalderens bosetningmaksimum og senmiddelalderens minimum etc.

Pensum

Pensum bosetningshistorie antall sider

Holmsen, Andreas, Nye metoder innen en særskilt gren av norsk historieforskning. Trykt i <i>100 års historisk forskning</i> . Universitetsforlaget 1970: 156 – 175	20
Dybdahl, Audun, <i>Stjørdalen gjennom bølgedalen</i> . Universitetsforl. 1979: 30 – 171	142
Sandnes, Jørn og Helge Salvesen: <i>Ødegårdstid i Norge</i> . Universitetsforlaget 1978: 47-108, 154-170	77
Lunden, Kåre, Pesttida 1350 – 1520. I <i>Norges landbrukshist.</i> II. Oslo 2002: 16–117	102
Berglund, Birgitta, Helge Salvesen, Ivar Jensås, Knut H. Stomsvik og Ragnhild Berge, Arkeologi og historie. Et grensemøte etter Ødegårdsprosjektet. <i>Heimen</i> bd. 40, 2003: 163-214	_52
Johannessen, Finn Erhard. Ole G. Moseng: Den flyktige pesten. Bokmelding i <i>Historisk tidsskrift</i> nr. 4 2006, bd. 85: 687-692	6
Moseng, Ole Georg. Om forståelsen av epidemier fra fortida. Svar til Finn Erhard Johannessen i <i>Historisk tidsskrift</i> nr. 2 2007, bd 86: 289-295	_7.
	406

Pensum jordeiendomshistorie

Holmsen, Andreas, Problemer i norsk jordeiendomshistorie. Trykt i <i>Gard - bygd - rike</i> . Universitetsforlaget 1966: 72 – 97	26
Holmsen, Andreas, Om å gå bakover i historien. <i>Heimen</i> bd. 17, 1976: 3-12	10
Holmsen, Andreas, Fordelingen av jordeiendommen i Oslos opland før krongodssalget. Trykt i <i>Gard – bygd – rike</i> (se ovenfor). : 54 – 71	18
Bjørkvik, Halvard og Andreas Holmsen, <i>Kven åtte jorda i den gamle leiglendingstida?</i> Tapir 1972	104
Dybdahl, Audun, Proveniensen til erkesetets jordegods i Trøndelag. Hva kan Aslak Bolts jordebok fortelle?. Trykt i <i>Innsikt og utsikt</i> . <i>Festskrift til Jørn Sandnes</i> 1996: 104 – 124	21
Dybdahl, Audun, Bjarne Erlingssons testamente og Giskeættens jordegods. Trykt i <i>Historisk tidsskrift</i> 4/1998: 403 – 436	34
Dybdahl, Audun, Sosiale og økonomiske forhold. I <i>Trøndelags historie</i> bd. 2. Trondheim 2005. S. 55 – 79	25
Dybdahl, Audun. Munkeliv klostets jordegods frem til 1453. Kilder og realiteter. <i>Historisk tidsskrift</i> nr. 2 2008, bd. 87 s. 225-264.	40
Iversen, Tore, Fremveksten av det norske leilendingsvesenet i middelalderen – en forklaringskisse. I <i>Heimen</i> bd. 32 1995: 169 – 180	12

Dørum, Knut, Leilendingsforhold, føydalisme og statsutvikling. Heimen bd. 36 1999: 45-60	16
Skre, Dagfinn, Eiendom og hierarki i det før- og tidligstatlige norske samfunnet, Heimen bd. 36 1999: 123-137	15
Sandnes, Jørn, Bønder, herrer og trelles. Hvordan var egentlig det gammelnorske Samfunnet? I <i>Heimen</i> bd. 37 2000: 195 – 210	16
Weidling, Tor, Kven åtte jorda? HT bd. 82, 2003: 349 – 179	<u>30</u>
	367

HIST 3365: Krig i den moderne verden

Emneansvarlig: Karl Erik Haug og høgskolelektor Ole Jørgen Maaø

Den prøyssiske militærfilosofen Carl von Clausewitz hevdet at krigen var en fortsettelse av politikken med andre midler. Med dette som utgangspunkt gir kurset en innføring i krigens historie fra ca 1905 og fram til i dag med vekt på utvalgte kriger i den vestlige verden. Verken den enkelte krig, eller de samfunn den springer ut av, kan i et slikt perspektiv studeres isolert. I kurset settes derfor krig og militærmakt inn i en samfunnsmessig sammenheng.

Kurset gir også en innføring i de teorier som lå til grunn for partenes tenkning om krig og de forhold som påvirket denne tenkningen. Kurset kulminerer med at to sentrale og aktuelle spørsmål drøftes: For det første hvorvidt forutsetningene for statens etablerte voldsmonopol synes endret, og for det andre hva som avgjør krigers utfall, blant annet hvorfor den sterkeste rent militært ikke alltid vinner.

Pensum

antall sider

Ian F. W. Beckett: "Guerilla Warfare: Insurgency and Counter-insurgency Since 1945", i Colin McInnes & G. D. Sheffield (red.): <i>Warfare in the Twentieth Century. Theory and Practice</i> , London, Unwin Hyman 1988: 194-209	17
Ahron Bregman: <i>Israel's wars. A History since 1947</i> . London Routledge 2002: 62-144	80
Carl von Clausewitz: <i>On War</i> . London: Everyman's Library 1976: 83-101	18.
Colin S. Gray: <i>War, Peace and International Relations. An Introduction to Strategic History</i> . New York, Routledge 2007	280
William Head: "Vietnam and Its Wars: A Historical Overview of U.S. Involvement" i William Head & Lawrence E. Grinter (red.): <i>Looking back on the Vietnam War. A 1990's Perspective on the Decisions, Combat and Legacies</i> . Westport, Connecticut, Greenwood Press 1993: 15-42	28.
Rolf Hobson & Tom Kristiansen: "Militærmakt, krig og historie. En innføring i forskningen fra Clausewitz til våre dager" IFS-info 9 1995	20
Nils Naastad: "Luftmaktens utviklingslinjer", Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift 22, 4 2006: 393-417:	25
Martin van Creveld: <i>The Changing Face of War. Lessons of Combat, from the Marne to Iraq</i> (New York: Presidio Press, 2006	<u>270</u>
Tilsammen	<u>738</u>

HIST3375: Komparativ kolonialisme ca 1850 til ca 1960

Emneansvarlig: John K. Osei-Tutu

Emnet fokuserer på kolonihistorie i perioden fra ca1850 og frem til ca1960 i et komparativt perspektiv. Emnet tar for seg de aktuelle teoretiske og metodologiske tilnærminger i studiet av kolonialisme og nasjonalisme. Det vil legges vekt på den dynamiske relasjonen mellom kolonimakter og koloniserte samfunn; framveksten av sosiale bevegelser og fagforeninger; ulike måter makt ble etablert på og utfordret innenfor koloniens politiske og økonomiske rammer; kolonimyndighetenes politiske, økonomiske, sosiale utviklingspolitikk; og ulike responser på koloni statens politikk. Andre temaer er samspillet mellom lokale og globale faktorer som ledet frem mot avkolonisering, og globaliserende aspekter av europeisk imperialisme og kolonisering.

Pensum

Books:

- Abernethy** David B., *The Dynamics of Global Dominance: European Overseas Empires, 1415-1980*, New Haven & London, 2000: 18 – 42; 81-132 65
- Cooper** Frederick, *Colonialism in Question: Theory, Knowledge, History*, Berkeley And London 2005: 3-32; 91-112; 153-203 100
- Hyam** Ronald, *Britain's Imperial Century, 1815 – 1914: A Study of Empire and Expansion*, 2002 (Third Edition): 1 – 337 (selected pages) 287

Articles:

- Antunes** Catia, “Globalization in history and the history of globalization: The Application Of a global model to historical research” in George Modelski et al. (Ed.), *Globalization as an Evolutionary Process: Modeling Global Change* (Series: Rethinking Globalizations), London 2008: 242-263 21
- Conklin** Alice A., *A mission to civilize: the Republican idea of empire in France and West Africa, 1895-1930*: 1-37 37
- Cooper** Frederick, “Modernizing Colonialism and the Limits of Empire”, in Craig **Calhoun** (Ed.), *Lessons of Empire: Imperial Histories and American Power*, New York & London, 2006: 3 – 72 9
- Cooper** Frederick, A parting of ways: Colonial Africa and South Africa, 1946-1948, *African Studies*, 65: 1, 2005: 27-44 17
- Gregory **Blue**, Martin **Bunton** and Ralph **Croizier**, *Colonialism in the Modern World, Selected Studies*, New York and London 2002: 3-37 34
- Elkins** Caroline and Susan Pedersen (Eds.), *Settler Colonialism in the Twentieth Century*, New York and London 2005: 1-20; 171-180 ; 203-219 47
- Lindblad**, Thomas J., “Economic Aspects of the Dutch Expansion in Indonesia, 1870-1914”, *Modern Asian Studies*, Vol. 23, No. 1, (1989): 1-24 24
J-STOR Link: <http://links.jstor.org/sici?sici=0026-749X%281989%2923%3A1%3C1%3AEAOTDE%3E2.0.CO%3B2-A>)
- Roberts**, A. D. (Ed.), *The Colonial Moment Moment in Africa: Essays on the Movement of Minds and materials, 1900-1940*: 24-76 52
- Thomas** Martin, et al, *Crisis of Empire: Decolonization and Europe's Imperial States, 1918-1975* London, 2008: 17-42, 127-147, 273-311 73
- Total 756

HIST3405: Makt, musikk og ritualer: kunstens rolle i politisk kommunikasjon 800-1500

Emneansvarlig: Roman Hankeln

Ritualer hadde stor betydning i offentlig politisk kommunikasjon i middelalder og renessanse. I disse ritualer står musikken sentralt. Musikk er med når det gjelder å framvise adelig stil og identitet i fred og krig, men også når det gjelder å formulere kirkens holdning til herskap, makt og militær. Profesjonell musikkproduksjon i tidsrommet 800-1500 er avhengig av den geistlige/adelige eliten, men den gjenspeiler også samfunns-identitet i tidlig byutvikling: håndversksforeninger overtar mer og mer mesen-funksjoner med å finansere verdifulle musikkhåndskrifter hvor illuminasjoner og sanger tematiserer byen og byens identitet... Seminaret tar opp disse og flere aspekter i en utvalg av eksempler fra Norden og Europa som spre seg fra Karolingertiden over høymiddelalderen til den italienske renessansen.

Pensum

antall sider

Pensum består av vitenskapelige artikler og utvalgte kapitler fra relevante bøker. "Arbeidstekster" gjelder som pensum for alle. I tillegg velger deltakerne fra en liste med referatstekster (se nedenfor). Mer arbeidsmateriale og skjemaer legges ut på it=s learning.

I Metode: kunst og musikk i politisk kommunikasjon

- Hankeln, Roman, 'A blasphemous paradox? Approaches to socio-political aspects of medieval Western Plainchant', Hankeln, Roman (ed.), *Political plainchant? Music, text and historical context of medieval saints' offices*, Ottawa: The Institute of Mediaeval Music 2009 (Musicological Studies, 111), 1–11. 12
- Koziol, Geoffrey, 'How does a ritual mean?', Koziol, Geoffrey, *Begging pardon and favor: ritual and political order in early medieval France*, Ithaca, N.Y.: Cornell University Press 1992, 289–324. 36
- Leyser, Karl, 'Ritual, ceremony and gesture: Ottonian Germany', Leyser, Karl, *Communications and power in medieval Europe : the Carolingian and Ottonian centuries*, ed. by Reuter, Timothy, London: Hambledon 1994, 189–213. 25

II Kirkelig ritual og kommunikasjon

- Fassler, Margot, 'The feast of fools and Danielis Ludus: popular tradition in a medieval cathedral play', Kelly, Thomas Forrest (ed.), *Plainsong in the age of polyphony*, Cambridge: Cambridge University Press 1992, 65–99. 35
- Fassler, Margot, 'Adventus at Chartres: ritual models for major processions', Howe, Nicholas (ed.), *Ceremonial culture in pre-modern Europe*, Notre Dame, Ind. : University of Notre Dame 2007, 13–62. 49
- Fassler, Margot, 'Symbolic expressions of hierarchy in the medieval liturgy and at St. Victor', eadem, *Gothic Song: Victorine Sequences and Augustinian Reform in Twelfth-Century Paris*, Cambridge 1993 (Cambridge studies in medieval and Renaissance music), 260–266. 7
- Hankeln, Roman, 'St. Olav's Augustine-responsories: contrafactum technique and political message', idem (ed.), *Political plainchant? Music, text and historical context of medieval saints' offices*, Ottawa: The Institute of Mediaeval Music 2009 (Musicological Studies, 111), 171–199. 29

Koziol, Geoffrey, 'Monks, feuds, and the making of peace in eleventh-century Flanders', Head, Thomas / Landes, Richard (ed.), *The Peace of God: social violence and religious response around the year 1000*, Ithaca, N.Y. : Cornell University Press 1992, 239–258. 20

III Monarkisk ritual

Giesey, Ralph E., 'Models of rulership in french royal ceremonial', Wilentz, Sean (ed.), *Rites of power: symbolism, ritual, and politics since the Middle Ages*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press 1985, 41–64. 24

Giesey, Ralph Edwin, *The royal funeral ceremony in Renaissance France*, Genève : Droz, 1960 (Travaux d'humanisme et renaissance; 37), 'Chapter VII, VIII', 105–124, 125–144. 40

Kipling, Gordon, '1 The idea of the civic triumph', idem, *Enter the king: theatre, liturgy, and ritual in the medieval civic triumph*, Oxford: Clarendon Press 1998, 6–47. 42

Robertson, Anne Walters, 'Coronation Rites', eadem, *Guillaume de Machaut and Reims: context and meaning in his musical works*, Cambridge University Press 2002, 45–47. 3

Robertson, Anne Walters, 'King David and Machaut's *David Hocket*', idem, *Guillaume de Machaut and Reims ...*, 241–256. 16

Wright, Craig, 'The coronation of Henry VI of England at Notre Dame', idem, *Music and ceremony at Notre Dame of Paris 500-1500*, Cambridge etc. 1989, 206–217. 12

IV Adelig ritual

Brown, Elizabeth A. R. / Freeman Regalado, Nancy, 'La grant feste: Phillip the Fair's celebration of the knighting of his sons in Paris at pentecost of 1313', Hanawalt, Barbara A. / Reyerson, Kathryn L. (ed.), *City and spectacle in medieval Europe*, Minneapolis, Minn.: University of Minnesota Press 1994 (Medieval studies at Minnesota, 6), 56–86. 31

Bumke, Joachim, 'The protocol of the courtly banquet', idem, *Courtly culture: literature and society in the high Middle Ages*, Berkeley: University of California Press, 1991, Woodstock, NY : Overlook Press 2000, 182–199. 18

Bumke, Joachim, '2. Knighting ceremonies', idem, *Courtly culture ...*, 231–247. 17

Bumke, Joachim, '3. Courtly love', idem, *Courtly culture ...*, 360–377. 18

Harvey, Ruth, 'Courtly culture in medieval Occitania', Gaunt, Simon / Kay, Sarah (ed.), *The Troubadours: An Introduction*, Cambridge, Cambridge University Press 1999, 8-27. 20

Prizer, William F., 'Music and Ceremonial in the Low Countries: Philip the Fair and the Order of the Golden Fleece', *Early Music History*, 5, 1985, 113-153. 41

V Ritualer i byen

Blockmans, Wim / Donckers, Esther, 'Self-representation of court and city in Flanders and Brabant in the fifteenth and early sixteenth centuries', Blockmans, Wim / Janse, Antheun (ed.), *Showing status: representation of social positions in the late Middle Ages*, Turnhout: Brepols 1999 (Medieval texts and cultures of Northern Europe, 2), 81–111. 30

McRee, Benjamin R., 'Unity of division? The social meaning of guild ceremony in urban communities', Hanawalt, Barbara A. / Reyerson, Kathryn L. (ed.), *City and spectacle in medieval Europe*, Minneapolis, Minn.: University of

- Minnesota Press 1994 (Medieval studies at Minnesota, 6), 189–207. 19
- Muir, Edward, 'Five. A republic of processions', idem, *Civic ritual in renaissance Venice*, Princeton, N.J.: Princeton University Press 1981, 185–211. 27
- Wilson, Blake, 'Lauda singing and the laudesi company in Florence', idem, *Music and Merchants: the Laudesi Companies of Republican Florence*, Oxford 1992, 37–73. 37
- Wright, Craig, 'Confraternal services.', idem, *Music and ceremony at Notre Dame of Paris 500-1500*, Cambridge etc. 1989, 134–139.. 6

VI Non-verbal kommunikasjon: geberder og atferd

- Barasch, Moshe, 'Chapter 1, The speaking hand', idem, *Giotto and the language of gesture*, Cambridge: Cambridge University Press 1987, 15–39. 25
- Bumke, Joachim, '2. Clothes and cloth.' 'Dress codes', 'The courtly ceremony of dress', 'The beginnings of courtly fashion', idem, *Courtly culture...*, 128-130, 136-138, 138-150. 18
- Schmitt, Jean-Claude, 'The rationale of gestures in the West: third to thirteenth centuries', Bremmer, Jan N. / Roodenburg, Herman (ed.), *A Cultural history of gesture: from antiquity to the present day*, Cambridge: Polity Press 1991, 59–70. 12
- Salmen, Walter, 'Dances and dance music, c. 1300–1530', Strohm, Reinhard / Blackburn, Bonnie J. (ed.), *Music as concept and practice in the late Middle Ages*, Oxford: Oxford University Press 2001
(New Oxford History of Music, 3.1), 162–181. 20

Arbeidstekster sidetall: 689

Referatstekster (velges)

Til II

- De Jong, M., 'Power and humility in Carolingian society the public penance of Louis the Pious', *Early Medieval : Europe* 1, 1992, 29–52 24
- Schier, Volker / Schleif, Corine, 'Seeing and Singing, Touching and Tasting the Holy Lance: The Power and Politics of Embodied Religious Experiences in Nuremberg 1424-1524', *Signs of Change – Transformations of Christian Traditions and their Representation in the Arts, 1000-2000*, ed. Nicolas Bell, Claus Clüver, Nils Holger Petersen, Amsterdam 2004, 401–426. 26

Til III:

- Bloch, Marc, 'I The beginnings of the touch for scrofula', 'V The royal miracle during the Wars of Religion and the absolute monarchy, I Wonder-working royalty before the crisis', *The royal touch: sacred monarchy and scrofula in England and France*, translated by J.E. Anderson, London: Routledge & Kegan Paul 1973, 11–27, 177–186. 27

- Gieysztor, Aleksander, 'Gesture in the Coronation Ceremonies of Medieval Poland', Bak, János M. (ed.), *Coronations: medieval and early modern monarchic ritual*, Berkeley: University of California Press 1990, 152-162. 11

- Wright, Craig, 'The Carolingian *Laudes regiae*', idem, *Music and ceremony at Notre Dame of Paris 500-1500*, Cambridge etc. 1989, 198-206 9

Til IV

- Bennett, M., 'Military masculinity in England and Northern France c. 1050–c. 1225', Hadley, D.M. (ed.), *Masculinity in medieval Europe*, London: Addison Wesley Longman 1999, 71-88 18

- Merkley, Paul, 'The role of liturgical elements in fifteenth- century ceremonial',
 Van Deusen, Nancy (ed.), *Procession, performance, liturgy, and ritual: essays in
 honor of Bryan R. Gillingham*, Ottawa: Institute of Mediaeval Music 2007
 (Musicological Studies; 62,8), 339–358 20
- Til V**
- Brown, Howard Mayer / Polk, Keith, 'Status and education', Strohm, Reinhard /
 Blackburn, Bonnie J. (ed.), *Music as concept and practice in the late Middle Ages*,
 Oxford: Oxford University Press 2001 (New Oxford History of Music, 3.1), 98-103 5
- Terpstra, Nicholas, 'Death and dying in Renaissance confraternities', Eisenbichler,
 Konrad (ed.), *Crossing the boundaries: Christian piety and the arts in Italian
 medieval and Renaissance confraternities*, Kalamazoo, Mich. : Medieval Institute
 Publications, Western Michigan University 1991 (Early drama, art, and music,
 Monograph series, 15), 179–200. 22
- Til VI:**
- Barasch, Moshe, ,Chapter 3, Prayer', idem, *Giotto and the language of gesture*,
 Cambridge: Cambridge University Press 1987, 56–71 16
- Brown, Howard Mayer / Polk, Keith, 'Guilds and patronage', Strohm, Reinhard /
 Blackburn, Bonnie J. (ed.), *Music as concept and practice in the late Middle Ages*,
 Oxford: Oxford University Press 2001 (New Oxford History of Music, 3.1), 103–108 6